

SAME WORLD

“Μοιραζόμαστε σχολικές πρακτικές για την αειφορία”

**1ος Ευρωπαϊκός Διαγωνισμός Καλών Εκπαιδευτικών Πρακτικών
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης – Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη
του προγράμματος SAME WORLD**

Χρήση της πλατφόρμας moodle για συντονισμό περιβαλλοντικών προγραμμάτων

Εκπαιδευτικός & Τάξη

***Ειρήνη Μπομπόλου, Περιβαλλοντικές ομάδες Α' και Β'
Λυκείου***

email

eirmbo@sch.gr

ΣΧΟΛΕΙΟ

43ο ΓΕΛ Αθηνών

Αθήνα
2016-2017

ΤΟΠΟΣ, ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ

1. Θέμα(τα)

Παρακαλώ επιλέξτε το θέμα (ή τα θέματα) με το οποίο (ή τα οποία) συνδέεται περισσότερο η εκπαιδευτική πρακτική σας:

- Κλιματική αλλαγή**
- Περιβαλλοντική δικαιοσύνη**
- Περιβαλλοντική μετανάστευση**

2. Περίληψη

Παρακαλώ γράψτε μια περίληψη της εκπαιδευτικής πρακτικής προσδιορίζοντας τα βασικά θέματα, στόχους, δραστηριότητα/τες και μεθοδολογία:

Το σχολείο μας τα τελευταία δύο χρόνια, οργανώνει περιβαλλοντικά προγράμματα και δράσεις που εστιάζουν στην αειφόρο ανάπτυξη. Τη σχολική χρονιά 2016-2017, οργανώθηκαν δύο περιβαλλοντικά προγράμματα (“Εξοικονόμηση Δημιουργία ... Νέα Πνοή στο 43” και “Ομορφαίνουμε και πρασινίζουμε το σχολείο”). Το πρώτο από τα δύο προγράμματα είχε ως θέμα το τρίπτυχο μειώνω, εξοικονομώ, ανακυκλώνω με έμφαση στην επαναχρησιμοποίηση υλικών και το δεύτερο είχε ως θέμα την σταδιακή μετατροπή του παλιού τσιμεντένιου απρόσωπου σχολείου σε έναν ομορφότερο χώρο με γωνιές πρασίνου και γωνιές αναψυχής των μαθητών. Στην πορεία της υλοποίησης των προγραμμάτων, δύο ήταν τα θέματα που μας απασχόλησαν: α) η έλλειψη χρόνου των ήδη βαρυφορτωμένων μαθητών του Λυκείου μας και β) το πώς θα μπορούσαμε εκπαιδευτικοί και μαθητές που υλοποιούν τα δύο προγράμματα να συνεργαστούν μεταξύ τους με αποδοτικό τρόπο για να επιτύχουν καλύτερα αποτελέσματα. Έτσι με γνώμονα αυτούς τους στόχους αποφασίσαμε να αξιοποιήσουμε την πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης moodle και μέσα από αυτή να παρέχουμε την δυνατότητα να συμμετέχουν όλοι οι μαθητές ακόμα και αυτοί που δεν μπορούν κάθε φορά να έρχονται στις συναντήσεις της περιβαλλοντικής ομάδας. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν η εξ αποστάσεως εκπαίδευση, η διεπιστημονική θεώρηση, η ομαδοσυνεργατική μάθηση, η ανάπτυξη δημοκρατικού διαλόγου και η καλλιέργεια κριτικής σκέψης.

(μέγιστο 200 λέξεις)

3. Περιγραφή Εκπαιδευτικής Πρακτικής

3.1 Εκπαιδευτικός/οί – Ομάδα μαθητών

Παρακαλώ αναφέρετε τα ονοματεπώνυμα των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και τον αριθμό των μαθητών/τριών:

Εκπαιδευτικοί:

- 1) Ειρήνη Μπομπόλου
- 2) Ειρήνη Ορφανουδάκη
- 3) Μυρσίνη Γκανάπη
- 4) Κωνσταντίνα Κορωνιώτη
- 5) Βενετία Μαυρομάτη

Στα δύο προγράμματα, συμμετείχαν ενεργά συνολικά 25 μαθητές και μαθήτριες από την Α' και τη Β' τάξη.

3.2 Εκπαιδευτικό πλαίσιο

Παρακαλώ επιλέξτε το εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο υλοποιήθηκε η εκπαιδευτική πρακτική σας:

- Σύντομη διδακτική παρέμβαση στο πλαίσιο ενός ή περισσότερων μαθημάτων (διάρκειας λίγων διδακτικών ωρών)
- Σχολικό πρόγραμμα – project (διάρκειας μερικών εβδομάδων ή μηνών)
- Άλλο: παρακαλώ προσδιορίστε _____

3.3 Μαθησιακές δραστηριότητες & Μαθησιακά αποτελέσματα

Παρακαλώ περιγράψτε τις μαθησιακές δραστηριότητες και τα μαθησιακά αποτελέσματα της εκπαιδευτικής σας πρακτικής:

Για να επιτύχουμε τη μέγιστη δυνατή συμμετοχή και συνεργασία των μαθητών των δύο περιβαλλοντικών ομάδων του σχολείου μας, δημιουργήσαμε στην εκπαιδευτική πλατφόρμα moodle το μάθημα <http://e-mathisi.mysch.gr/course/view.php?id=87>, με τίτλο «Τα περιβαλλοντικά προγράμματα του 43^{ου} ΓΕΛ Αθηνών». Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, μπορούν να μπαίνουν στο μάθημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης με τους κωδικούς που τους έχουν δοθεί. Με τον τρόπο αυτό έχουν πρόσβαση στο υλικό που τους παρέχεται, ακόμα και αν δεν είναι δυνατή η φυσική τους παρουσία στις συναντήσεις της περιβαλλοντικής ομάδας.

Αυτή τη χρονιά οι περιβαλλοντικές μας ομάδες στις δια ζώσης συναντήσεις τους, μεταξύ άλλων:

- 1) συμμετείχαν στο διαγωνισμό ανακύκλωσης του Δήμου Αθηναίων (τμήμα Β1) και κατέκτησαν της δέκατη θέση με συλλογή 1500 συσκευασιών.
- 2) δημιούργησαν χριστουγεννιάτικες κατασκευές από ανακυκλώσιμα υλικά, τις οποίες πούλησαν σε bazaar
- 2) για δεύτερη συνεχή χρονιά συγκεντρώνουν και παραδίδουν σε εταιρία παλιές ηλεκτρικές συσκευές
- 3) με χαρτόκουτα κατασκεύασαν και διακόσμησαν κάδους συλλογής πλαστικών μπουκαλιών και καπακιών τα οποία θα δοθούν για ανακύκλωση και για αγορά αναπηρικού αμαξιδίου
- 4) επισκέφασαν και έβαψαν κάτι παλιές ζαρντινιέρες που υπήρχαν στο χώρο του σχολείου με σκοπό τη φύτευση τους

Άλλα σχέδια για τη φετινή χρονιά:

- 1) Δημιουργία μιας τουλάχιστον γωνιάς αναψυχής των μαθητών από παλιές παλέτες
- 2) Φύτεμα στις ζαρντινιέρες και δημιουργία κρεμαστού κήπου από μπουκάλια.

Παράλληλα όμως με τις δράσεις αυτές, δημιουργήσαμε, όπως προαναφέρθηκε και ένα ψηφιακό «μάθημα» στην πλατφόρμα moodle. Θα προσπαθήσω να περιγράψω το μάθημα δίνοντας ενδεικτικές δραστηριότητες.

A) Οι μαθητές των δύο περιβαλλοντικών ομάδων γνωρίζονται μεταξύ τους μέσα από ομάδες συζητήσεων διαφορετικού τύπου. (“News forum”, “Ας μιλήσουμε για τον εαυτό μας” όπου ο κάθε μαθητής γράφει τι περιμένει από το πρόγραμμα και τι του αρέσει να κάνει, “Δύο αλήθειες κι ένα ψέμα”, όπου οι μαθητές γράφουν ένα ψέμα και δύο αλήθειες για τον εαυτό τους και οι συμμαθητές τους προσπαθούν να εντοπίσουν το ψέμα.

B) Οι μαθητές που συμμετείχαν στις συναντήσεις της περιβαλλοντικής ομάδας, ενημερώνουν αυτούς που δεν ήταν και τα μέλη της άλλης ομάδας σχετικά με το τι έγινε στη συνάντηση και τι δράσεις έχουν προγραμματιστεί για το άμεσο μέλλον, μέσω ενός Chat (σύγχρονη συνομιλία) που λαμβάνει χώρα τις Κυριακές (“Κουβεντούλα”).

Γ) Στο block: **Εισαγωγή στα Περιβαλλοντικά Προγράμματα** κάποιος μπορεί να βρει τα σχέδια υποβολής των περιβαλλοντικών προγραμμάτων, ένα γλωσσάριο που επεξηγεί όρους που σχετίζονται με το περιβάλλον ή την αειφορία και έναν οδηγό περιβαλλοντικών δράσεων από τη WWF.

Δ) Στο block **Ανακυκλοδημιουργίες** οι μαθητές μπορούν να δουν video με οδηγίες για κατασκευές, να διαβάσουν ένα συλλογικό τόμο με οδηγίες για κατασκευές από άλλα σχολεία και να ανεβάσουν τις δικές τους οδηγίες για είτε για μια κατασκευή που έχουμε ήδη κάνει στο σχολείο είτε θέλουν οι ίδιοι να κάνουμε προσεχώς. Επίσης υπάρχει μια δημοσκόπηση στην οποία οι μαθητές καλούνται να αξιολογήσουν το bazaar που έγινε τα Χριστούγεννα.

E) Τα δυο επόμενα block **Reduce, Reuse, Recycle and Respect** και **Κήπος στο σχολείο** μας είναι αφιερωμένα στις δυο περιβαλλοντικές ομάδες του σχολείου. Σε αυτές υπάρχουν άλλες δημοσκοπήσεις, όπως παραδείγματος χάριν αυτή στην οποία οι μαθητές καλούνται να ψηφίσουν αν προτιμούν: *Φυσικό ή τεχνητό Χριστουγεννιάτικο δέντρο* και στη συνέχεια μπορούν να πάρουν την απάντηση μέσα από το σχετικό άρθρο. Υπάρχουν επίσης και άλλα αρχεία όπως αυτό με τις συνταγές από ο,τι έχει περισσέψει στην κουζίνα και κάποιο που εξηγεί τις αλήθειες και τους μύθους που αφορούν τη συλλογή καπακιών και άλλα χρήσιμα από το διαδίκτυο. Μια άλλη ενδιαφέρουσα δραστηριότητα είναι αυτή στην οποία καλούνται οι μαθητές να δημιουργήσουν και να ανεβάσουν σε ένα αρχείο το λογότυπο της ομάδας τους.

Υπάρχει επίσης ένα workshop planner, πάνω στο οποίο σχεδιάζεται το χρονοδιάγραμμα για τη δημιουργία του κρεμαστού βοτανόκηπου από μπουκάλια που θα υλοποιηθεί φέτος.

ΣΤ) Στο block **Εκπαιδευτικές επισκέψεις** υπάρχει υλικό για την προετοιμασία των μαθητών πριν από μια εκπαιδευτική επίσκεψη και υλικό για την παιδαγωγική αξιοποίηση της επίσκεψης μετά την επιστροφή μας στο σχολείο.

Ζ) Στο τελευταίο block **Και τώρα δράση** υπάρχουν online παιχνίδια όπως *Σταυρόλεξο, Κρυπτόλεξο, Κρεμάλα, Φιδάκι, Sudoku κλπ* που τα δημιουργήσαμε μέσα στην

πλατφόρμα moodle. Επίσης οι μαθητές θα δημοσιεύουν εντυπώσεις, φωτογραφίες κλπ από τις δράσεις που έχουν υλοποιηθεί στο σχολείο.

Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι γίνεται προσπάθεια συνεχώς να αναβαθμίζουμε το διαδικτυακό μας μάθημα και να προσθέτουμε νέες δραστηριότητες, έτσι ώστε να μην λειτουργεί μόνο σαν αποθετήριο υλικού και να μην το βαριούνται οι μαθητές.

Στο μικρό διάστημα που λειτουργεί το διαδικτυακό μας μάθημα (λιγότερο από δυο μήνες) παρατηρούμε ότι υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση από την πλευρά των μαθητών όπως υπάρχει και για τις πιο παραδοσιακές περιβαλλοντικές δράσεις. Επίσης το moodle έχει βοηθήσει στο να γνωριστούν καλύτερα οι μαθητές των δυο προγραμμάτων της πρώτης και της δευτέρας τάξης, κάτι που βοηθάει αρκετά στην βελτίωση της σχολικής καθημερινότητας. Επίσης, έχει λύσει σε μεγάλο βαθμό το πρόβλημα της ενημέρωσης για το τι έγινε στις συναντήσεις του προγράμματος. Ακόμη είναι και θα φανεί χρήσιμο σε βάθος χρόνου αφού βοηθάει τον εκπαιδευτικό να έχει μαζεμένο όλο το υλικό το οποίο πιστεύει ότι πρέπει να το έχουν υπόψη τους οι μαθητές και να τους το κάνει άμεσα προσβάσιμο από οπουδήποτε (η πλατφόρμα λειτουργεί και σε κινητά).

(μέγιστο 1200 λέξεις)

4. Αναστοχασμός της Εκπαιδευτικής Πρακτικής

Παρακαλώ αναστοχαστείτε την πρακτική σας, την εκπαιδευτική διαδικασία και τα μαθησιακά αποτελέσματα. Θα ήταν χρήσιμο ο αναστοχασμός σας να απαντά στα εξής σημαντικά ερωτήματα:

- Γιατί είναι μια καλή εκπαιδευτική πρακτική;
- Τι είδους δεξιότητες και ικανότητες βοήθησε να αναπτύξουν οι μαθητές και με ποιον τρόπο;
- Με ποιον τρόπο σύνδεσε τοπικές και παγκόσμιες διαστάσεις των θεμάτων που πραγματευόταν;
- Ποια είναι τα καινοτόμα στοιχεία της;
- Ποια ήταν τα αρχικά κίνητρα των εκπαιδευτικών και των μαθητών και οι λόγοι για τους οποίους συμμετείχαν σε αυτή την εκπαιδευτική πρακτική;
- Ποια είναι τα σημεία-κλειδιά, τα δυνατά και τα αδύναμα στοιχεία αυτής της εκπαιδευτικής πρακτικής;
- Υπάρχουν προτάσεις (συστάσεις) για άλλους εκπαιδευτικούς που ενδιαφέρονται να προσαρμόσουν και χρησιμοποιήσουν την εκπαιδευτική πρακτική σας;
- Ποιος είναι ο αντίκτυπος της εκπαιδευτικής πρακτικής στους μαθητές, στο σχολείο ή/και στην κοινότητα;

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική πρακτική πιστεύουμε ότι είναι μια καλή πρακτική για τους εξής λόγους:

A) Συνδυάζει τη χειρωνακτική εργασία (χειροτεχνίες, κηπουρική, βάψιμο, κηπουρική) με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Με τη βοήθεια της τεχνολογίας, με την οποία οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι, καλλιεργούνται

αξίες όπως ο σεβασμός στο περιβάλλον, η δράση ενάντια στην κλιματική αλλαγή, η συνεργατικότητα, και υιοθετείται μια περιβαλλοντικά υπεύθυνη συμπεριφορά.

Β) Η υλοποίηση των περιβαλλοντικών προγραμμάτων μέσα από τις διαζώσεις συναντήσεις και δράσεις και την εξ αποστάσεως εκπαίδευση απευθύνεται σε διαφορετικούς τύπους μαθητών (οπτικούς, ακουστικούς, κιναισθητικούς) και καλλιεργεί πολλές διαφορετικού τύπου ευφυΐες (λεκτική, λογικομαθηματική, σωματική – κιναισθητική, διαπροσωπική, χωρική, υπαρξιακή, φυσιοκρατική).

Γ) Η υλοποίηση του περιβαλλοντικού προγράμματος συνδέεται με πολλά διδακτικά αντικείμενα (βιολογία, φυσική, φυσικοί πόροι, μαθηματικά, γλώσσα, εικαστικά κλπ) και παρέχει στους μαθητές την ευκαιρία να εμβαθύνουν στην ύλη του αναλυτικού προγράμματος και αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες πέρα από την ύλη του σχολείου.

Δ) Το συγκεκριμένο περιβαλλοντικό σχέδιο δράσης υλοποιείται με τη μέθοδο της ενεργητικής μάθησης (hands on learning), και ταυτόχρονα με θεωρητική προσέγγιση-παρουσίαση των θεμάτων. Η εμπέδωση των εννοιών και η περεταίρω εμβάθυνση στο θέμα μπορεί να γίνει από το σπίτι μέσω της πλατφόρμας moodle.

Ε) Οι μαθητές μπορούν να εμπλουτίσουν το ηλεκτρονικό μάθημα με δικό τους υλικό. Γίνονται έτσι συν-δημιουργοί της γνώσης και ενεργητικοί μέτοχοι της μαθησιακής διαδικασίας κάτι που όπως γνωρίζουμε έχει εξαιρετικά μαθησιακά αποτελέσματα.

ΣΤ) Η μάθηση γίνεται με ευχάριστο και πολλές φορές παιγνιώδη τρόπο και οι μαθητές αναζητούν κυρίως τη σωματική τους εμπλοκή στα θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (παρατηρείται πολύ μεγάλη συμμετοχή σε δραστηριότητες όπως οι κατασκευές ή το βάψιμο και η περιποίηση του χώρου τους). Απολαμβάνουν όμως και τα παιχνίδια που υλοποιούνται μέσα από την πλατφόρμα moodle και ταυτόχρονα εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους όπως εμπλουτίζουν τις σωματικές τους δεξιότητες μέσα από τις κιναισθητικές δραστηριότητες του προγράμματος.

Ζ) Παρατηρείται μεγάλο δέσιμο των μαθητών μεταξύ τους στο οποίο συμβάλλει τόσο η συνεργασία μεταξύ των ατόμων που συμμετέχουν στα δυο περιβαλλοντικά προγράμματα (α' και β' Λυκείου). Σε αυτό πιστεύουμε ότι έχει συντελέσει και η ανταλλαγή απόψεων μέσω της πλατφόρμας moodle.

Ο αντίκτυπος στη σχολική κοινότητα είναι εμφανής, οι μαθητές είτε συμμετέχουν είτε όχι στις περιβαλλοντικές ομάδες ενδιαφέρονται για

περιβαλλοντικά θέματα. Η συλλογή ανακυκλώσιμων υλικών έχει γίνει μανία, οι κάδοι που φτιάξαμε γεμίζουν πολύ γρήγορα και οι μαθητές ζητούν να συλλέγουμε και άλλα υλικά, όπως αλουμίνιο. Άλλοι μαθητές προσφέρονται εθελοντικά να βοηθήσουν στο πρόγραμμα και κάνουν προτάσεις για αλλαγές στο σχολικό χώρο και όλοι ανυπομονούν να φυτέψουν κάτι στο χώμα.

Πιστεύουμε λοιπόν πως η χρήση της συγκεκριμένης πλατφόρμας συνέβαλλε πολύ στη διάχυση της “περιβαλλοντικά ορθής” νοοτροπίας στο σχολικό χώρο αλλά και στην τοπική κοινωνία. Επιπλέον είναι εύκολα προσαρμόσιμη σε οποιοδήποτε περιβαλλοντικό πρόγραμμα.

(μέγιστο 400 λέξεις)